

Sag C-278/00

Den Helleniske Republik mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Statsstøtte — offentlige myndigheders
afvikling af landsbrugskooperativers gæld«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat L.A. Geelhoed fremsat den 25. september 2003	I - 4001
Domstolens dom (Femte Afdeling) af 29. april 2004	I - 4053

Sammendrag af dom

1. *Statsstøtte — Kommissionens undersøgelse heraf — samlet undersøgelse af en støtteordning — lovlig — støtteordning, der ikke længere er i kraft — uden betydning (Art. 87 EF)*
2. *Statsstøtte — begreb — støtte med statsmidler (Art. 87, stk. 1, EF)*
3. *Statsstøtte — påvirkning af samhandelen mellem medlemsstater — konkurrencebegrænsning — støtte af ringe størrelse (Art. 87 EF)*
4. *Statsstøtte — forbud — undtagelse — undtagelsens rækkevidde — snæver fortolkning — skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder [Art. 87, stk. 1 og stk. 2, litra b), EF]*
5. *Statsstøtte — forbud — undtagelse — Kommissionens skøn — domstolsprøvelse — grænser — mulighed for at fastsætte retningslinjer (Art. 87, stk. 3, EF)*
6. *Statsstøtte — tilbagesøgning af ulovlig støtte — tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet — foreligger ikke (Art. 88, stk. 2, første afsnit, EF)*
7. *Statsstøtte — tilbagesøgning af ulovlig støtte — støttemodtagerens eventuelle berettigede forventning — beskyttelse — betingelser og grænser (Art. 88 EF)*
8. *Statsstøtte — kommissionsbeslutning om en støttes uforenelighed med fællesmarkedet — vanskeligheder i forbindelse med gennemførelsen — Kommissionens og medlemsstatens forpligtelse til at samarbejde om en løsning i overensstemmelse med traktaten (Art. 10 EF og art. 88, stk. 2, første afsnit, EF)*

1. Kommissionen kan i forbindelse med en støtteordning indskrænke sig til at undersøge ordningens nærmere indhold uden at være forpligtet til at undersøge hver eneste anvendelse af ordningen. Denne mulighed kan ikke påvirkes af den omstændighed, at den pågældende støtteordning er ophørt med at være i kraft.

(jf. præmis 24)

(jf. præmis 69 og 70)

2. Artikel 87, stk. 1, EF omfatter alle økonomiske midler, som staten faktisk kan anvende til at støtte virksomheder. Den omstændighed, at de hele tiden kan kontrolleres af det offentlige og således står til rådighed for de kompetente nationale myndigheder, er tilstrækkeligt til at kvalificere dem som statsmidler, og til, at en foranstaltning er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 87, stk. 1, EF.
4. Da det drejer sig om en undtagelse fra det almindelige princip i artikel 87, stk. 1, EF om, at statsstøtte er uforenelig med fællesmarkedet, skal artikel 87, stk. 2, litra b), EF undergives en streng fortolkning. I henhold til denne bestemmelse kan støtte kun tillades, såfremt den har til formål at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder.

(jf. præmis 52)

(jf. præmis 81 og 82)

3. Den omstændighed, at en støtte er forholdsvis ubetydelig, eller at den støttemodtagende virksomhed er af beskeden størrelse, udelukker ikke på forhånd, at samhandelen mellem medlemsstaterne kan være påvirket eller konkurrencefordrejet. Andre faktorer
5. Kommissionen har ved anvendelsen af artikel 87, stk. 3, EF et vidt skøn ved vurderingen af de økonomiske og sociale faktorer, der kommer i betragtning på fællesskabsplan. Domstolen kan ved kontrollen med, hvorvidt denne beføjelse udøves retmæssigt, ikke

erstatte de kompetente myndigheds skøn med sit eget, men skal begrænse sig til at vurdere, om skønnet er åbenbart urigtigt, eller om det er behæftet med magtfordrejning.

Kommissionen kan dog pålægge sig selv retningslinjer for udøvelsen af sit skøn ved retsakter såsom rammebestemmelserne, for så vidt som disse retsakter indeholder vejledende regler om den praksis, som denne institution vil følge, og hvis de ikke indebærer en afvigelse fra traktatbestemmelserne.

(jf. præmis 97 og 98)

6. Ophævelsen af en ulovlig støtte ved tilbagesøgning er den logiske følge af, at støtten er fundet ulovlig. Tilbagesøgning af den ulovligt udbetalte statsstøtte for herved at genoprette den oprindelige situation kan derfor principielt ikke betragtes som en foranstaltning, der ikke står i rimeligt forhold til formålene i traktatens bestemmelser om statsstøtte.

(jf. præmis 103)

7. Henset til den kontrol, som Kommissionen skal føre med statsstøtte i henhold til artikel 88 EF, kan støttemodtagerne principielt ikke have nogen berettigede forventninger om, at den støtte, de har modtaget, er lovlig, medmindre den er blevet ydet under iagttagelse af den i nævnte traktatbestemmelse fastlagte procedure.

(jf. præmis 104)

8. En medlemsstat, der under gennemførelsen af en beslutning fra Kommissionen om statsstøtte støder på uforudsete og uforudselige vanskeligheder eller får kendskab til konsekvenser, der ikke er forudset af Kommissionen, skal forelægge Kommissionen disse problemer til vurdering med forslag om passende ændringer af den pågældende beslutning. I så fald skal Kommissionen og medlemsstaten i henhold til den regel, der pålægger medlemsstaterne og fællesskabsinstitutionerne en gensidig pligt til loyalt samarbejde, jf. navnlig artikel 10 EF, samarbejde efter bedste evne med henblik på at overvinde vanskelighederne, idet traktatens bestemmelse fuldt ud skal overholdes, særlig bestemmelserne om støtte.

(jf. præmis 114)